

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egy évre	6 frt — kr
Fél évre	3 „ — „
Negyed évre	1 „ 50 „
Egyes szám ára	6 „
Külföldre egy évre	8 „ — „

Megjelenik hetenkint kétszer:
vasárnap és csütörtökön.

SZÉKELYFÖLD.

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap.

SZERKESZTŐSÉG:

KÉZDI-VÁSÁRHELYTT:

Szabó Albert könyvnyomdájában.

OSIK-SZEREDÁBAN:

Sprencz György szerkesztő lakásán.

A lap tartalmát illető közlemények a szerkesztőségekben, az előfizetések, hirdetések, nyilvtéri cikkek, stb. a kiadóhivatalban fogadtatnak el.

KIADÓ-HIVATAL:

KÉZDI-VÁSÁRHELYTT:

Szabó Albert könyvnyomdájában.

Hirdetések közlési díja:
minden egy hasábos garmond
sorért vagy annak térfogatáért
4 kr., s minden egyszeri közlés
után 30 kr. bélyegdíj fizetendő.
Nagy és többször közlendő
hirdetményt a kiadóhivatal ár-
kedvezményben részesít.

A „Nyilvtér” rovatban
közlendő cikkekért soronként
10 kr. fizetendő.

Olvasó-egyletünk.

Kézdí-Vásárhelytt, 1886. nov. 29.

A „Székelyföld” folyó évi 93-ik szá-
mában a kézdívásárhelyi olvasó-egylet
életéről egy közlemény jelent meg. A
hang, melylyel e közlemény írva van,
az elkeseredés hangja; az érzés, mely a
cikken végig húzódik, az egylet iránti
meleg érdeklődést, annak jövő sorsa
feletti aggodalmat fejezi ki. Nem is aka-
rom írni ur ügybuzgóságát cikke némely
pontjának kifogásolásával lankasztani,
hanem elmondom én is szerény nézete-
met egyesületünk jövőjére nézve.

Az olvasó-egyesület úgy tekinthető,
mint egy önálló önképző-kör, hol ki-ki
tetszése szerint ismereteit gyarapíthatja,
tájékozást szerezhet magának a napi ese-
mények s politikai mozgalmakról. Köz-
vetve tudomást szerezhet magának azon
mozzanatokról, melyek hazánk, nemze-
tünk közjólétét, felvirágzása érdekében
ugy az országgyűlésen, mint a társada-
lomban előfordulnak.

A közélet megismerése, a magunk tá-
jékozhatása, önállóságunk kifejtése szem-
pontjából az olvasóegyesületekre igen
nagy szükség van.

Ezt tehát nemcsak a közszellem éb-
resztése, a társasélet előmozdítása, ha-
nem saját magunk speciális érdeke is
megkívánja.

Igaz, hogy lehet gazdag, becsületes
ember bárki, a nélkül, hogy az olvasó-
egyesület felhasználásával szellemi isme-

reteit anyagi helyzetével párhuzamosan
gyarapítani törekednék; szinte lehet va-
laki jó és hasznos hivatalnok, kereskedő
vagy más állású egyén az olvasó-egylet
látogatása nélkül is. De hogy az ily
egyének kellő fogékonysággal bírjanak
saját érdekükön kívül akár városi, akár
megyei ügyek iránt s azt a megérde-
melt pártfogásban részesítsék: azt hatá-
rozottan tagadom. A ki az önművelő-
désre kínálkozó alkalmat meg nem ra-
gadja, az a szépre, jóra, nemesre fogé-
kony lélekkel nem bír.

Ha van az olvasó-egylet elhelyezésé-
ben hiba, ha van az egyleti életben
hiány: azt épen úgy tulajdonítom első
sorban az egylet rendes tagjainak, mint
a kötelességüket nem teljesítő egyleti
tisztségviselőnek.

Mert a tagoknak jogukban áll oly
tisztségviselőket választani évről évre, kik
az egylet érdekében minden üdvöst és
hasznost megtenni erkölcsi kötelessé-
güknek ismerik.

Én részemről nem az elnökben talá-
lom a hibát, hanem az egylet azon tiszt-
viselőiben, választmányában azon tagjaiban,
kik annyira sem érdeklődnek az ügyek
iránt, hogy a választmányi gyűléseken
megjelenjenek s az általuk végzettekről
referáljanak.

Szomorú való biz ez; de az elnök sen-
kibe kötelességérzetet nem önthet, ha a
a természet nem adott.

A hanyatlás oka tehát a helyiség al-

kalmatlan volta, hiányos berendezése,
némely tisztviselő és tag rideg közönyös-
sége s talán — ha jól meggondoljuk —
a tagsági díjak felemelése és hanyag
fizetése.

Mindezek mellett erős bennem azon
meggyőződés, hogy egyesületünk a
haldoklás bélyegét rástítni nem lehet.

Az egylet pénztárosa a csaknem 400
frtra menő hátrálék tagsági díjakat még
e hónapban megkéri, a tagok pedig er-
kölcsei kötelességüknek ismerik, azt pon-
tosan megfizetni. A tiszt ügyész ur szin-
tén talál utat és módot arra, hogy a
neki ezelőtt pár évvel átadott 300—400
frt követelést minél hamarabb behajtsa.
Igy olvasó-egyletünk jövője anyagilag
biztosítva van s haldoklásától nem
félünk.

Hogy az önművelődés e fontos csar-
noka az igényeknek megfelelő helyen s
kellő tágasságban legyen, a jó Isten
abban is segédkezett nyújtott. E helyi-
ség a Tóth Dani-féle piaci ház emeleti
része, melyet a kézdívásárhelyi takaré-
pénztár, mint tulajdonos, tekintve a hu-
mán célt, igen jutányos bérösszegért
enged át.

Ehelyiség alkalmas arra, hogy külön
játzó-, olvasó-, társalgó-termei legye-
nek; sőt egy külön bejárati szobát az
ifjúsági önképző-körnek is engedhet át.

Igy nincs egyéb hátra, csak az egylet
iránti érdeklődés fokozatos fejlesztése s
annak úgy a hivatalnoki kar, mint a

polgárság minden rétegében leendő ter-
jesztése.

Nezetem szerint e téren is kellő sikert
érhetünk el, ha az egyes hivatali főnö-
kök, a törvényszék, ügyészség, járás-
és szolgabíró, városi tanács, adóhiva-
tal, ügyvédi, orvosi, tiszt és tanítói kar,
kereskedők, ipartársulatok, takarékpénz-
tárak stb. egyletek kebelében azon mun-
káknak, hogy alantás közlegeik szórako-
zási helyül mindig a kaszinót válasszák
s e tekintetben maguk járnak jó példá-
val elől.

Ha kötelességét minden hivatali főnök
e tekintetben is megteszi és kellő ered-
ményt felmutatni képtelen, úgy bátran
állíthatja, hogy Kézdí-Vásárhelytt a köz-
művelődés eszméje iránti fogékonyság,
valamint a város iránti odaadó mun-
kásság érzetközlegeiben hiányzik.

Ezt pedig megérni nem fogom s így a
kézdívásárhelyi olvasó-egylet élni, és
virágozni fog. Adja Isten, úgy legyen!

Veritas.

A képviselőház szombaton délből ülést tar-
tott, melyben első sorban elnöki és minis-
terialis előterjesztéseket nyújtottak át. Tre-
fort miniszter az orsz. tanító nyugdíjalap-
ról és a közoktatás állapotaáról szóló jelenté-
seit terjesztette be; Fejérvári br. honvé-
delmi miniszter pedig két törvényjavaslatot
adott be (az ujonczjutalék megajánlásáról s
a Ludovika építésére szükséges költségek
szaporításáról); végül Szapáry gr. pénz-
ügyminiszter három törvényjavaslatot nyuj-
tott be (az indémnitiról, a volt ha-

A „Székelyföld” tárczája.

A boszorkányságról.

(A kézdívásárhelyi jótékony nőegylet november
27-iki állásfoglalásán felolvasta Szabó István.)

Midőn az egész világ hitt a boszorkányok
létezésében, akadt egy magyar király, a ki
azt mondotta, hogy boszorkányok nem létez-
nek. Én ugyan nem tudom, igaz-e, de a rossz
világ akkor azt beszélt, hogy ezzel a mon-
dással legelsőbbben is az anyósát és a fele-
gét mentette meg a megegetéstől, a mit
azonnal meg is bánt; annyi azonban már
történelmi igazság, hogy sem ő, sem senki
más nem nyilatkozta eddig, hogy boszorká-
nyságok nem történnek, mivel szép
asszonyok és szép leányok mindig voltak —
legalább nagy Magyarországon — s a hol
ezek vannak, ott ... (Jaj! szinte eljára a
szájam.)

Paradoxonnak tetszik s mégis úgy van, a
mint állítom, hogy: bár boszorkányok nin-
csenek, mégis történhetnek boszorkánysá-
gok épen úgy, mint a hogy háboruságok
történhetnek diplomácia, katonaság, ágyu-
és puskapor nélkül is. Csúpan egy dolog
szükséges hozzá, a mi pénzbe nem kerül, és
ez a — nyelv. (Hej! ha valamikor erre a
fegyverre biznák a hatalmasságok az álla-
mok sorsát, milyen jó dolga lenne az embe-

riségnek, mennyivel kevesebb adót kellene
fizetnünk és milyen pusztulása lenne, annak
a nye ... Ne tessék megapprehendálni, mert
nem mondtam, hogy minek.)

Hogy miből áll voltaképpen a boszorkány-
ság és kik csinálják azt: azt én erről a da-
rabka papírosról mind le fogom olvasni,
csak tessék ide figyelni.

Ugyanis: az én kedves János öcsém egész-
séges, kedélyes és vig fia volt mindig; kevés
idő óta azonban arca halvány sz. öltött, é-
vágya elveszett, kedélye lehangelődött. Olyan
busan ögyeleg az uton, mint a ki már két-
szer házasságát s harmadszor is meg akarják
házasítani. Egész nap nem csinál mást, csu-
pru sohajtozik: ah és ah! Doktort hívtak
neki, az megnézte szemét, nyelvét, megta-
pogatta mellét, hátát, ütérét s nem talált
benne semmi olyan nyavalyát, a mi ellen
valamit rendelhetett volna. Vajon mi baja
lehet a szegény fiúnak? Én azt hiszem, hogy
meg van boszorkányozva.

Ferencz barátommal meg az történik,
hogy mindennap kifordítva veszi magára
kabátját, égő végével dugja szájába a
szívat s a kalán hátával meri a levést. Egy-
szer plane az anyja főkötőjét tette fel a saját
kalapja helyett s azzal indult meg az utcán,
amióta valami szép szemekbe talált pillan-
tani.

Péter öcsémről mindenki tudja, hogy

egész életében félénk volt; naplemenet után
a kapu sarkától messzebb menni nem meré-
szelt, énekre ajaka sohasem nyílt, s ime: a
napokban mégis azt látom, hogy ő kegyelme-
sötét éjjel, szűk utcájában, egy ablak mellé
húzódva pengeti a hurjait az ő gitárjának és
ilyeténképen zengedez: Minden állat alszik
már s én virasztok. (A számár!)

Szolgálhatok ezeken kívül más példák-
kal is.

Az ember pl. leül otthon, békétlenkedik a
nehéz viszonyok miatt. Szidja a kormányt
az adóért, a Janszki-ügyért, képviselőválasz-
tásért (hogy miért nincs minden héten), fele-
ségét a turnürjéért, gyermekeit a gyomráért,
a világot pedig azért, hogy nem fordul fel,
mikor nem lehet benne élni. Ilyen kedély-
hangulatban lepte őt meg a cipész követ-
sége a borzós fiu képében, a ki a vőgött
jött, hogy a már elszakadt cipő árát exe-
quálja. Az ember erre az arzatatlanságra még
jobbban felháborodik, hajába markol a kö-
vetségnek s épen azon van, hogy az ajtón
tisztelettel kitegye, midőn az ajtó felnyílik s
két mosolygó női arc jelenik meg előtte a
jótékonyság nevében. Az ember azonnal
szint vált, hajlong, mosolyog s örül a —
szerencsének. Az előbbi jelenetről azt állítja,
hogy annak a szép fiúnak a haja nagyon
megtetszvének neki, kért belőle a medaillon-
jába, s mivel önként nem adott, egy-két szá-

lat kikapott belőle, itt van most is az ujjai
között; tessék megnézni, ilyen csak Sám-
sonnak lehetett. A jótékonyság angyalai
maguk is nagyon szép példánynak találják
a mustrát; aztán azt gondolják, hogy ha
minden cipő után egy marék haját hagy a
fiu, hamarabb lesz kopasz ember, mint a
májszter. Erről azonban nem illik ilyenkor
szólni, tehát előadják küldetésük célját,
hogy: itt meg amott a dologtalanok részére
menházat szándékoznak építeni s arra ke-
gyeskednek valami csekély összeget adomá-
nyozni. Az ember ezen nemes célra szíve-
sen áldoz, készséggel nyitja fel tárczáját és
oda adja a hétre való konyhapénzt. Hát ezt
már mi lelte?

De ne menjünk ki innen a teremből; lát-
hatunk itt is elég boszorkányságot, ha sze-
meinket felnyitjuk. Az egyik ifju barátom
például nem hall abból egy árva szót sem,
akármilyen nagyon kiabál, hanem a mit
szomszédja suttog, azt meghallja és meg-
érti. A másiknak a lábai feldagadtak a sok
— járdataposásban; dr. Sinkovics Aurél
előtt egy órával rendelt rá jódos kenőcsöt,
be is kente vele s önként meg fogják látni
mindjárt, hogy a krakovianak milyen ma-
gyarosan fogja eldönteni, de persze nem az
orvosságnak, hanem valami bővísebb szer-
nek a hatása folytán.

Ebből az Isten áldásából, már t. i. a bo-

tárörvidék külön adóinak megszüntetéséről sa jelzalogkölcsonk átváltoztatásával járó illeték és bélyegkedvezmények meghosszabbításáról). — Az ülés végén Andreánszky Gábor interpellációt intézett az igazságügyminiszterhez az iránt, hogy van-e tudomása arról, hogy egy Kohn nevű egyén a vidéken képeket árul és a vevőktől a részletfizetésre váltószertű kötelezvényeket állíttat ki magának? S kéri, szándékozik-e az igazságügyminiszter törvényjavaslatot beterjesztetni a szenvedő váltóképeség megszorítása iránt? Az interpelláció kiadatik az igazságügyminiszternek, Ezzel az ülés 12 órákor véget ért.

A delegációkból. Fontos ülése volt a magyar delegáció külügyi albizottságának mult csütörtökön. A gyűlésnek az Andreánszky gróf beszéde adta a fontosságot, melyben áttekinthetően tagolja a keleti kérdést, érdekviszonyunkat a Balkán-államokhoz és Oroszországhoz, kijelöli a határt, melyen túl az összeütközésnek be kell következni, s bebizonyítja, hogy Oroszországnak is nagy okai vannak a határtól való tartózkodásra. A tekintélyes államférfi nyilatkozatai nagy hatást keltenek a politikai körökben. — Fontos ülése volt a hadügyi albizottságnak is szombat, mely alkalommal Grünwald Béla mondott nagyszerű beszédet egy Magyarország területén felállítandó magyar tannyelvű akadémia s a katonai alreáliskolák tantervének aképeni módosítása tárgyában, hogy a tantárgyakat magyar nyelven tanítsák. A mi derék delegatusaink azonban leszavaaták Grünwaldot.

Tíz évi közös kiadásaink főösszege közel jár a másfél milliárdhoz, a 11-ik évben éppen annyit lesz, mert csak másfélszáz millió hiányzik belőle. Hegedűs Sándor, mint a magyar delegáció zárszámadási bizottságának 1875-től kezdve előadója, a pénteki nyilvános ülésben már a tizedik zárszámadást referálta, s e tíz évi zárszámadások főösszegei az elkövetett tizenegyedfélszáz millióskának az egyes évekre való megoszlásáról igen érdekes képet adnak. A Tisza kormány uralma első évében 109.6 millió volt a közös költségvetés, 1877-ben 119.6 millió. 1878-ban jött az oktatási bizottság, akkor 215.8 milliót adott ki a monarchia, 1879-ben pedig 137-et. Alig esett vissza 1880-ban a kiadások összege 115.7-re, jött csakhamar 1882-ben a boszniai fölkelés, és a közös kiadások ismét 146.5 millióra emelkedtek. 1884. végén 130 millió kiadás mutatkozott; hogy 1885. végén mennyi volt, még ma nem tudható, mert nincs össze számítva. Az 1875-től 84. végéig lefolyt 10

esztendőben és a hadsereg a diplomácia pontosan 1.342.067,503 frt 77 1/2 kba került.

A bulgáriai események.

Pétvárv, nov. 26. Az összes főkörmányzókat ide hitták. Hírlik, hogy a császár elnöklése alatt haditanácsot fognak tartani. Dolgorukov és Gurko már meg is érkeztek.

Kiev, nov. 26. A „Kiev Ciarin“ című félhivatalos lap jelenti: Miatán Ausztria-Magyarország Oroszországnak azt a bizalmas ígéretét, hogy Bulgáriát nem fogja megszállani, a bolgár regnasségnak indiskrétn módon elárulta, Oroszország ezt az ígéretét nem tartja többé magára nézve kötelezőnek.

Pétvárv, nov. 26. A mingréliai herceggel alkudozások folynak esetleg jelöltségét illetőleg. Az orosz kormány erre vonatkozólag előkészítő lépéseket tett a hatalmának, hogy akadályok ne támadjanak, mihelyt Oroszország számára elérkezett az idő, hogy jelöltet állítson. Az orosz képviselők elutasítása Bulgáriából csupán a hatalom mostani birtokosaival, nem pedig a bolgár néppel való szakítást jelenti; az utóbbit csak figyelmeztetni akarták ezzel, hogy meg kell válnia az előbbiektől, ha Oroszország védelmére számít és a mostani túrhételten válságnak véget akar vetni. Irányadó körökben erősen meg vannak győződve, hogy Bulgáriában nem sokára bekövetkezik a reakció és csak ez lesz az orosz kabinet számára a jeladás, hogy közbelépjen a bolgár kérdésben oly értelemben, mely maradandó állapotokat teremtené Bulgáriában és az orosz befolyást visszaállítaná.

Szofia, nov. 29. A Sztójánov vezetése alatt elindult küldöttség a konzulok közbelépésére kapta azt az utasítást, hogy ne utazzék tovább Darmstadt felé. A konzulok kijelentették, hogy ez az utazás nem opportunus. A külföldi bolgár úgynököket a kormány értesítette a konzulok eléréséről. — Nacsevis és Gesov kölcsönkötés iránt való tárgyalások végett Bukarestbe utaztak.

A kulturregylet és hétfalusi csángóink.

Ezen tétel alatt jelent meg egy közlemény Dr. Weisz Ignácztól a „Brassó“ című lap ez évi 131-ik számában, melynek tartalma ellen a következő megjegyzéseket teszem.

Tagadhatatlanul szép és magaslatos a kulturregylet jelszava: „Megmenteni és megtartani nemzetiünknek népben, nyelvben és birtokban azt, mi megtartható és megmenthető.“ De, fájdalom, valamint minden időben voltak, úgy most is vannak, kik fájma nemes cizelőkert nem lelkesülnek s annak szent oltárára nem áldoznak!

E vád czikkirő szerint legfőképen brassómegei csángóinkat illeti, pedig — mondhatom — méltatlanul. Mert ha Hétfalu lakossága 60 tagot szolgáltatott a kulturreg-

találtam ott, a kiknek szereik voltak, a melyekkel igen kegyesen néztek rám. Arra kértek, hogy üljek ma este erre a helyre és beszéljek valamit, mert önök nem szeretnek beszélni. És én nemcsak arra vállalkoztam, hogy beszélni fogok, hanem arra is, hogy: ha kívánni fogják, tótágot is állok. (Tanum rá azon két hölgy s esetleg saját póteskü.) Már most arra kérem önöket, mondják meg igaz lelkükre: természetes dolog-e az, a mi az én János, Péter, Ferenc barátaimmal, azzal a desperált emberrel, a két szerencsétlen ifjával és velem történt s történni? Ugy-e bár, önök is belátják, hogy nem természetes dolog? És ha nem az, akkor nem lehet más, mint valóságos boszorkányság?

Hogy kik és minő bűvös szerekek csinálják a boszorkányságot s rontják meg az ártatlan embereket, annak a kitalálását önökre bízom. Ha kitalálják, akkor megértettek és én tartom a hátamat; ha pedig ki nem találják, akkor boszorkányság van a dologban.

Ezzel a mondattal beis fejezhetném mondomkát; azonban a saját magam iránti tekintetből kénytelen vagyok arra kérni önöket, hogy a mennyiben nem sikerült várakozásuknak megfelelnem, méltóztassanak elnézők lenni és tekintetbe venni, hogy az egész héten éreztem nyomást és még most érzem a boszorkányságot.

letnek, — tekintve a czikkirő szerinti szegénység, vagyontalanság tényeken alapuló érveit — nem mondom, hogy sok, de minden esetre számbaveendő, méltánylandó részvétel s áldozatkészség az. Sőt semmi esetben sem oly könnyű, mint egyes tiszta magyar városok, a hol a kulturregyletnek egyetlen tagja sincs.

De hát mégis mi az oka annak, hogy Hétfaluban egy község egy tagot, egy másik pedig egyetlen egyet sem szolgáltatott a kulturregyletnek, a 10 magyar községhez tartozó U. K., A. falvak pedig egyáltalán még maig se sorakoztak a kulturregylet felkarolása végett a többiekhez? Ennek oka nem más, mint az „Erdélyrészi Magyar Közművelődési Egyesület“ brassómegei fiókegylete elnökségének lanyhasága, mely ámbár — az évi jelentés szerint — fiókegyleti nagyszabású munkásságának öndicsőre babérain nyugszik: mégsem tesz semmit arra nézve, hogy a kulturregyleti tagok Brassóban úgy, mint a 10 magyar faluban — kivált a fiókegyleti megbízottak lankadatlan közremunkálása alapján — hova-tovább és minél inkább szaporodnának.

Hogy az elnökség hatáskörében ily irányokban tétlen és lanyha: ezt tényekkel bizonyítom be. Az 1886-ik évi díjak tárgyában még mi sem történt, hogy ezek beszédesseinek; pedig már az év 11-ik hónapjának végén vagyunk. Az elnökség mit sem tett arra nézve, hogy a 7 falu között egyik községben a fiókegyleti díjfizetés nélküli egyetlen taghoz bár néhány fizető szerezzon! Nem tett semmit arra nézve, hogy egy másik népes községben, hol egyetlen egy tag sincs, bár 4—5 tag képviselje a magyar kulturregylet! Ujjfal, Krizba és Apáza községei pedig, mint tudom, tényleg és tagjaikkal nincsenek bevonva még a második esztendő 11-ik hónapján sem a fiókegylet körébe, holott e községekben is különböző állásban vannak az elnökségnek választottai, kik — nem kétkem — ha felhivatnának, még tavaly befizették volna valamennyien esedékes díjaikat. A mult évben a 10 kros bárczakönyvek a községi megbízottaknak ki lettek osztva, de hogy ezek a kezelők mit gyűjtöttek, azt nem kérdezi az elnökség még a második év 11-ik hónapjában sem, hanem e helyett a közgyűlésen az évi jelentésben fennen hirdeti, hogy „a csángó-magyarok nem karolják fel a kulturregylet!“ s nagy pathosszal kiemeli, hogy „a kolozsvári központtal igen jó viszonyban vagyunk“, és még öndicsőreleget azt is, hogy „mint fiókegylet, sokat tettünk!“

Persze ezt mondani könnyebb, mint lankadatlan buzgóssággal, folytonos felhívással, buzditással minél több tagot nyerni és nyertni a kulturregyletnek! Nemesak Hétfaluban, de az elnökség székhelyén Brassóban is igen sok a kívánni való, hogy a kulturregyleti tagok száma szaporodjék. Van ott még nagyszamos ur is igen tekintélyes vagyonnal, de az mégis csak 2 frt tagsági díjat fizet az egyesületnek éppen úgy, mint a szerény jövedelmű falusi pap, tanító és jegyző!

A mi pedig a hétfalusi 60 kulturregyleti tagon kívül eső áldozatkészséget illeti, én csak Bácsfalut és Pütkereczet említem fel, melyek közül a bárczakönyvek szerint az előbbi 10 frtot, az utóbbi pedig 5 frt 60 krt gyűjtött. Ezt tehették a többi magyar községek is, mit azonban itt konstatálni nem az én hivatásom. Egyébiránt azt nyomatékosan hangsúlyozom, hogy ez év október hó 17-én Brassóban tartott kulturregyleti közgyűlésen az elnökség — igen furcsa taktikával és alaptalanul — közönynyel vádolja a csángó-magyarokat, de a bárczakönyvek gyűjtési összegeiről részletezve éppen nem szólt! Pedig hát ezt az igazságot, a beszélő tények érdekében hasznosabb lett volna a statisztikába felvenni, mint például a tagokat hivatali állás, milyenség és mennyiség szerint kimutatni, annyival is inkább, mert a 60 tagon kívül a bárczakönyvek befizetett összegei — úgy tudom — éppen a nép áldozatkészségét a kulturregylet tetteles felkarolását igazolják, ha mindjárt csak 10—10 kr alapokon is. Ezen összeg, a szegény, vagyontalan falusi nép által adva, bizonyára több, mint a falukon, városokon igó és ingat-

lan vagyonnal bíró nagybirtokos és nagyszamos ur évi 2—2 frtja!

Avagy az elnökség a falusi választmányi tagok ügybuzgalmát a kulturregylet ügyei iránt úgy szokta fokozni, mint az idén is tette, midőn ezen vidéki tagokat a jelen évben 5 választmányi gyűlésre nem hívta meg? S ha pedig e miatt interpelláció történt, helyese-e, hogy az örökös refrain mindig ez legyen: „Az ügy sürgős volt?“ Ily eljárás mellett az elnökség nem hogy új tagokat nyerne, de sőt a meglevő tagokat is ügybuzgalmukban hiti és lazítja. Azért is bármely ügyben szoros kötelesség minden tagot minden választmányi gyűlésbe meghívni. Ez ellen nincs és nem lehet semmiféle mentség! Több igazságot, méltánylást és szigorú pontosságot kérünk a kulturregylet szent nevében!

Hogy a magyar papok, tanítók, jegyzők a kulturregylet megismertetése, felkarolása körül kötelességeiket megtették, azt nem kétkem. Hiszen bizonyosága ennek a hétfalusi 60 tag és a bárcza-könyvek szerint beszoigaltatott összegek!

Czikkirő ur azonban nagyon csalódik, ha a vagyontalan, minden közjóveleméntől megfosztott és számtalan anyagi közteher alatt roskadozó szegény népköztől évi 1—2 frt kilitást helyez kilitásba a kulturregylet javára. Az ily egyén nálunk ritka, mint a fehér holló. Bizonyosága ennek az erdélyi magyar ev. gyámintézet, mely működésében jóval megelőzte a kulturregyletet; de oda is nem forintok, hanem csak néhány krajczáros összegek folytak be azon 99 oknál fogva, hogy a csángó-magyar nép szegény és a sokféle évi rovattal felette túl van terhelve. Tessék azért akármely lelkes Demosthenesnek ide jönni és jótékonyczéla frtonkint gyűjteni, s bizonyos, hogy a nagy fáradságnak csak gyakoribb krajczár lesz az eredménye. Az ily viszonyok között élő nép mit szólhat és mit adhat, midőn közjótékonycsági czéla csak az imént adott krajczárokat, kevés idő múlva azonban adjon ismét s újból a kulturregyletnek is! Biz ez felette kényes természetű dolog, kivált a jelzett anyagi viszonyokból itélve, főleg ha számba vesszük azt, hogy e nép százados elnyomásából, erdő- és regále-pereinek nyúgeiból és a szászok omnipotenciája alól még csak most kezd lassanként kibontakozni.

Azonban tény az, hogy ha a brassói fiókegyleti elnökség jobban lelkére veszi a dolgot; ha buzditó, lelkesítő szavaival nem farkodik; ha szorosabb számonkéréssel ellenőrzi a 10 magyar faluban s Brassóban levő fiókkulturregyleti megbízottait, ezeknek buzgalmát s bárczakönyveit: akkor legalább az intelligencia köréből még több rendes tag több forinttal, a nép köréből pedig jóval több pártoló tag lesz 10 krajczáronkint! Hogy pedig ez a közművelődés szent ügyében miről több legyen: az minden jóra való honfinak és magyar embernek — úgy hiszem — legőszintébb ohajtása.

Fejér Gyula.

TANÜGY.

Jelentés

a kézdi-orbai r. k. tanító-egylet 3 évi működéséről.

(A nov. 10-én Polyanban tartott gyűlésen előterjesztette Kovács Ferenc főjegyző.)

(Vége.)

1885-ben tartatott 3 rendes, 1 bizottsági és 1 rendkívüli gyűlés.

1. A rendes gyűlések közül az első tartott febr. hó 4-én Szentkatolnán. E gyűlésen gyakorlati tanítást tartott Györbör Ignác a IV-ik osztályban a méterrendszerről. Értekezés tartatott kettő, és pedig Bardocz Mihály kántor-tanító által, „Azon hibákról, melyeket önmagunkban és gyermekeinkben keresnünk kell.“ Györbör Ignác a tételtől értekezett: „Miként javíthatunk mi tanítók magunk, községünk s ezáltal hazánk során?“ Szavalt volt egy; Kovács Ferenc szavalt „Az élő szobor“ című költeményt. A nt. László József lemhény. plebános ur által kitűzött, „A keresztény nevelésről“ című tételre beérkezett pályamunka megbirálására egy 5 tagu bizottság nevezte ki.

A második rendes gyűlés tartatott április 29-én Lemhényben. E gyűlésen gyakorlati tanítás volt kettő és pedig mindkettő Becze György s-tanító által tartva. Az egyiket tartotta a beszéd- és értelemgyakorlatból; az I. és II. osztályban; ismertette a tudat. A másikat tartotta a IV. osztályban az értelmétekről, összehasonlítván a litert és a vékát. Szavaltat tartott Szántó Ferenc; szavalt Arany „Fülemile” című költeményét. Bírálat volt egy, Sorbán Endre becezkai káplán-tanító által, a László József plebánus által kitűzött következő tételre: „A keresztény nevelésről.” A beérkezett mű a bírálat alapján a pályadíjra nem érdemeltetett; különben illető pályázónak fáradságos munkájáért köszönet szavaztatott.

A harmadik rendes gyűlés tartatott nov. 11-én Nyujtódon. Gyakorlati tanítás volt kettő; egyik Finta Gáspár által a III. osztályban a magyar nyelvtenből a tulajdonfőnevekről. A másik gyakorlati tanítást tartotta Papp István a II. osztályban a számtanból. Értekezés volt egy; Vitos Mózes plebánus értekezett „A néptanító feladata a magyar köznevelődéssel szemben” című tételről, mely a „Népiszkolai Tanügy” és a „Székelyföld” című lapokban látott napvilágot és jegyzőkönyvbe íratni is határozatott.

1886-ban tartatott egy választmányi és 2 rendes gyűlés.

A választmányi gyűlés tartatott január 14-én Kantában; itt a számadás felülvizsgáltatván, kiadás volt 21 frt 06 kr. Készpénz van 139 frt 78 kr. Hátrálék 102 forint.*)

Egy rendes gyűlés volt február 17-én Beczezkben. E gyűlésen tartatott két gyakorlati tanítás; az egyik Borbáth János által; az I. osztályban a tanító és tanítványok közti viszonyt ismertette a beszéd- és értelemgyakorlatok nyomán. A másik gyakorlati tanítást tartotta Lukács Márton; az V. és VI. osztályban a természetrajzból a méhet ismertette. Értekezett Ágoston Lajos káplán-tanító „A hitelenzés szükséges volta a gyermekekre nézve” című tételről. Felolvastattak a nagym. m. kir. vallás- és közoktatási miniszterium által az 1886. augusztus havában megtartandó III. orsz. képviselői gyűlésre kitűzött tételek, melyek kidolgozás végett a tagok között kiosztattak.

A második rendes gyűlés tartatott május 19-én Esztelneken. E gyűlésen gyakorlati tanítás volt kettő, értekezés egy. Egyik gyakorlati tanítást tartotta Karda István a természettanból a VI. osztályban az égi testekről; a másik gyakorlati tanítást tartotta Szász Imre k-tanító, ismertette az emberi testet. Értekezés volt Czibak József által „Kik vannak befolyással a gyermek nevelésére?” című tételről. Nevezetes mozzanata volt a gyűlésnek, a mikor egyhangulag kiáltoztatta tiszteletbeli tagjának a tanügy, a társadalom, a közügy és egyház kitűnő bajnokát, méltóságos Potsa József főispán urat születése 50-ik évfordulója alkalmából, nem különben méltóságos Br. Apor Gábor alispán urat is.

Nem hagyhatom említés nélkül azt a nevezetes eseményt, hogy tanító-egyletünk 1883. őszén dalegyletté alakulván, működését ez irányban is szépen kiterjesztette; de sajnálattal kell kifejeznem, hogy ez irányban lanyhulni kezdett a buzgóság. Ohajtom tehát, hogy a dalegylet működését ismét kezdje meg.

Végül pedig a főtisztelendő lelkész és segédlelkész urakat, a kik egyetünk felvirágoztatására mind anyagilag, mind szellemileg igen sokat tesznek; kívánom éltetni. Tartsa meg az egek ura egyen-egyenként tartós és állandó jó egészségben, hogy így tanügyünk felvirágoztatására továbbra is közreműködjenek.

Bezárom jelentésemet azon ohajjal, hogy ezután se lazuljon köztünk az egyetértés, munkásság és kartársi bizalom, melyek Isten áldása mellett egyedüli biztosítékát képezik a sikernek minden emberi működésnél és alkotásnál. Kérem jelentésem szives tudomásul vételét.

*) Miért van olyan sok hátrálék?

(Rv.)

Különlételek.

— **Eljegyzés.** Györffy Gyula kiváló tehetségű fiatal képviselőnk múlt hó 17-én jegyezte el Olay Leon a kisasszonyt Olay Lajos nagybirtokos és orsz. gyűlési képviselő művelt és bájos szépségű leányát. Szívből gratulálunk!

— **Id. Dónáth József** a k.-vásárhelyi kir. törvényszék nagyérdemű elnöke nyugalmában vonulása alkalmával tisztelői bucsu-lakomát rendeznek tiszteletére. A mozgalom a törvényszék kebeléből indult ki s a polgárságnál is általános vizhangra talált. A bucsu-ebéd f. hó 5-én délután 1 órakor fog a tanács-ház disztermben megtartatni. Egy teríték ára 2 frt 50 kr. Az ünnepély lefolyásáról annak idejében megfogunk emlékezni.

— **A kézdívasárhelyi jótékony nőegyesületnek** november 27-én egy rendkívüli fényesen sikerült fillérestélye volt. Rendezték: Balog Jánosné, ifj. Jakab Istvánné, Welnreiter Jánosné urhölgyek és Hosszu Béla ur. Az estély műsorát a következő pontok képezték: Énekelt a kézdívasárhelyi közs. leányiskola énekkara több dalt igen szép összhanggal, mi méltó díszre válik Rákosi József tanító urnak, az énekkar vezetőjének. Ezután Szentpéteri Mariska k. a. szavalt Arany János „Visszatekintés” című költeményét hatással, sok taps között. A műsort Szabó István ur, a mi kedvelt felolvasónk, szellemes felolvasása zárta be, melyet lapunk mai tárczájában vesznék olvasóink. Ezután a szokásos táncz és a nem szokásos traktamentum vevé kezdetét. A mi szeretetre méltó bőkezű házi asszonyaink nem csak arról gondoskodtak, hogy lelkünknek nyujtsanak szellemi tápot, hanem gondoskodtak a cigányokról is, téstákkal és gyümölcsessel traktálták még pedig díjmentesen. De ez még legkisebb érdemük azon nagy tevékenység mellett, melyet az estély érdekében kifejtettek. Egyáltalában hogy ezen estély minden tekintetben oly szépen sikerült, a rendezők rendkívüli buzgóságának köszönhető, miért e helyen is elismeréssel kell adoznunk. Felülfizettek: Welnreiter Jánosné, ifj. Jakab Istvánné, Balog Jánosné, Benedek István örnagy 1—1 frt; Székula Ákos (Koloszvár), Duschvin János (Brassó) 80—80 kr; Oskai József ügyvéd, Nagy György p.-ü. biztos, K. Csizsár József 60—60 kr; Krinczki Károlyné, özv. Nagy Mózesné 50—50 kr; ifj. Tóth István, ifj. Jakab István, Szőcs Józsefné polgármesterné, Fejér Tóni 40—40 krajczár; Márton Mariska, Dr. Pethő Józsefné, Spitzer, Kovács Károly 30—30 kr; Baka Dánielné, Kovács Józsefné, Tóth Lászlóné, Szőcs Mózesné, Hosszu Ákos, N. N., Dr. N. N., ifjabb Dávid Istvánné, Novák Sándorné, Benkő István, Dózsa István, Kocsis K. hadnagy, Málnási Kristófné, Kovács Ferencz gyógyszer., Jakab Ferenczné, Jakab Lukács, X. X. X., N. N., N. N., legifj. Jakab István, Dézsi János 20—20 kr; özv. Török Ferenczné, Csizsár Dénesné, Bándy István, Pfeifer, Pap Andrásné, Török Sámuelné, ifj. Török Samu, Török Mari, Székely Ivánné, Tóth Béla, Csizsár Pál, Györffy Lajos 10—10 kr; Molnár Józsiás 80 kr.

— **A kézdívasárhelyi jótékony nőegyesület** 1886. december 4-kén, azaz szombaton, a kézdívasárhelyi tanács-ház disztermben fillérestélyt rendez. Rendezők: Zayzon Lázárné, özv. Cserey Gyuláné, Benkő Emma. Kezdeté 7 órakor. Belépti díj: személyenkint 20 kr.

— **A csiksomlyói jótékony nőegyesület** által f. hó 27-én rendezett házias estélyen igen szép közönség vett részt. — Adorján Imréné és Pál Gáborné urnók a somlyói nők jó izléséről tanuskodó érdekes műsort állítottak össze ez alkalomra, melynek első pontja a fényesen sikerült „Mózes feltalálása a egyiptomi királyleány által”, görögtűzzel világított élőkép volt. Ezt követte: a „Leánykérő” Erdélyi József 1 felv. népsziműve. Az előadás igen jó volt; a szereplők mind ügyesen játszottak s a közönséget zajos tapsra ragadták. Kiváló dícséretet érdemel Fodor Rózika k. a. (Kata), kinek csinos dalait a közönség mindig megújra; játéka és alakítása szép tehetségre vall s a csikszeredei műkedvelő-társulat valóban büszke lehet szép tehetségű tagjára. Gözsy Géza (Villám Bandi) szintén ügyes volt és jól énekelt. A többi szereplők: Ávéd Márton (Sugár Mihály), Geneci Arnold (Sz-

mos Ferencz), Booskor Antal (Ilom Peti), Demény Tinka k. a. (Panna), Booskor Erzsike k. a. (Czifra Terka), Nagy Ida k. a. (Örse), Köváry Paula k. a. (Sári), valamennyien elismerésre és dícséretre méltó buzgalommal igyekeztek az előadást sikerre emelni. Végül a főgymnasiumi dalárda vegyeskara Medgyesi Béla tdr. tanár vezetése mellett az „Imá-t Verdi Nabukodonozor című dal-művéből adta elő; s a főgymn. dalárda férfikara Huber Károly „Magyar dalárinduló”-jával fejezte be az érdekes műsort, melyeket a közönség feszült figyelem között, nagy élvezettel hallgatott végig. Medgyesi Béla tdr. tanár ur aránylag rövid idő alatt tanította be a két nehéz dalt s a siker őszinte elismerésre készítette a közönséget, melynek e helyen is készséggel kifejezést adunk. — Rövid szünet után következett a táncz, mely fesztelen jó kedv mellett virradtig tartott.

— **A csiksomlyói rom. kath. főgymnasium ifjusága** szűz sz. Katalinnak, mint az intézet védszentjének ünnepén, november 25-én sikerült akadémiai ünnepélyt rendezett. Istenítisztelet alatt Imets F. Jákó ur, a főgymnasium érdeműs tisztelt igazgatója, az ifjusághoz sz. Katalin és az evangéliumi ötokos Szűz példája nyomán paedagogiailag bölcs és gyakorlati utasításokban gazdag hitoktatást intézett. Azután a pap-tanárok segédlete mellett ünnepélyes szent misét mondott. Az akadémiai előadás részletei a rajzteremben folytak le, ahol a tanári kar tagjai és az ifjuságon kívül számos hölgyek és más urak is jelentek meg. A gym. dalárda, melyet tdr. Medgyesi Béla tanár ur nagy buzgalommal vezet, kellemesen lepett meg szépen sikerült jobbra, új darabjaival. Kiváló figyelmet kelteit Kovács János VII. oszt. tanulóknak kellemes folyásu, szép kidolgozott alkalmi beszédje, mely a szép reményű ifjunak úgy iránybeli késztültségéről, mint helyes irányáról tanuskodott. Az ünnepélyről a megjelent közönség a kellemes hatás érzetével távozott. A csiksomlyói főgymnasium a nagyemlékü Báthory István erdélyi vajda és lengyel király halálának 300-ados évfordulóját f. évi december 12-ikét is akadémiaival fogja megünnepelni, mit előre is bátor vagyok a t. szerkesztő ur becses figyelmébe ajánlani. Egy jelen volt.

Innen-onnan.

Csodálatos kedvezmény.

A „The Ligsht” című amerikai lap előfizetőinek oly kedvezményt ígér, melyhez képest a többi mind háttérbe szorult. Közljük hirdetését:

A kedvezmények ne továbbja! Egy nő és százezer dollár! „Oly helyzetben vagyunk, hogy lapunk eddig még soha se nyujtott, a magamnében páratlan kedvezményekkel szolgáljon t. előfizetőinek.

„Ez pedig fiatal, szép, jól nevelt leány keze, ki férjének hozományul a nemzeti bankban letéteményezett százezer dollárt hoz.

„Minden egész éves előfizető sorsjegyet kap s az, kinek sorsjegye nyer, a szeretetre méltó Jennynnek boldog férjévé lesz, kinek kinek arcképét mellékeljük.

Megjegyzés. Ha a kihuzott szám nő férfi vagy hölgy kezében van, a nyerő, levonva a hozományt, a nőre való jogát legközelebbi rokonára ruházhatja át!” (Ez aztán amerikaias!)

A mai fiatalság.

Egy dussgazdag bankár leánya hirtelen belép anyjához és fontos arccal kedezi:

— Kedves anyám, tánczolhatom-e ma este X. urral az első negyest, miként megígértem?

— Miért kérdezed leányom?

— Mert hát bátyám azt mondja, hogy X. ur ép most kapta meg az árfolyam táviratot és mihielyt belepillantott, elszápadt.

Gyöngéd férj.

Tehenet akart venni egy paraszt: — Jó állat — veté oda alkuvás közben tulajdonosa, csakhogy kirug néha.

— Nem tesz semmit, ha ezért a hibájáért kárpótlásul az árából enged valamit, — viszonozza a paraszt — mert a fejést ugyanis a feleségem végzi.

Közzgazdaság.

A kézdívasárhelyi kisegítő takarékpénztár részvénytársaság 1886. november havi üzletforgalmának kimutatása. Bevételek: pénz-

tári készlet 1886. nov. hó 1-én 2940 frt 50 kr, betéti számlán 1486 frt 69 kr, váltóleszámlái számlán 46342 frt, előlegkölesön-számlán 840 frt, jelzálogkölesön-számlán 4159 frt, váltóleszámlái kamat-számlán 911 frt 14 kr, váltóleszámlái illeték-számlán 455 frt 58 kr, részvényátírási díj-számlán 2 frt jelzálogkölesönkamatszámlán 85 frt 18 kr, jelzálogkölesönilleték-számlán 42 frt 59 kr, előlegkölesönkamatszámlán 15 frt 30 kr, előlegkölesönilleték-számlán 7 frt 65 kr, kezelési költség-számlán 37 frt 49 kr, váltó-visszleszámlái számlán 29730 frt, zálog-leveles kölesönközvetítési számlán 501 frt 54 kr, kölesönjáradéki folyó számlán 749 frt 17 kr, kölesönjáradéki hátrálék-számlán 281 frt 41 kr, kölesönjáradéki kamat- és bírság-számlán 11 frt 22 kr, folyó számlák számláján 313 frt 34 kr, értékpapír-számlán 464 frt, tisztviselői előleg-számlán 10 frt, ügyészi költség-számlán 43 frt 65 kr, vegyes állam-díj-számlán 38 kr, 10 százal. betéti kamat-adó-számlán 1 frt 90 kr, posta- és belyegdíj-számlán 2 frt 79 kr, késedelmi kamat-számlán 1 frt 3 kr; összesen 89.435 forint 64 kr. Kiadás: betéti számlán 2025 frt 94 kr, betéti kamat-számlán 17 frt 1 kr, váltóleszámlái számlán 46851 frt, előlegkölesön-számlán 765 frt, jelzálogkölesön-számlán 4259 frt, osztalék-számlán 32 frt, kezelési költség-számlán 33 frt, tisztí fizetések számláján 86 frt 34 kr, váltó-visszleszámlái számlán 28793 frt, váltó-visszleszámlái kamatszámlán 434 frt 99 kr, kisbirtokosok o. f. h. i. kölesönjáradéki folyó számlán 705 frt 40 kr, folyó számlák számláján 439 frt 2 kr, zálog-leveles kölesönközvetítési számlán 501 frt 54 kr, váltóleszámlái kamatszámlán 2 frt 10 kr, bizományi számlán 683 frt, értékpapír-számlán 615 frt, ügyészi költség-számlán 26 frt 25 kr, jövedelmi adó-számlán 148 frt 23 kr, kisegítő p. egy. szövetk. tartalék alap-számlán 10 frt, kölesönjáradéki hátrálék-számlán 355 frt 20 kr, posta- és belyegdíj-számlán 8 frt 76 kr, pénzüri maradvány 1886. november hó 30-án 2643 forint 86 kr; összesen 89.435 frt 64 kr. Kézdí-Vásárhelyt, 1886. december hó 1-én. Sebők József, könyvelő.

120-ik közlemény

a háromszék megyei „Erzsébet” árvaleány-nevelő intézet javára Kökök község által történt szíves adakozásokról.

Zsigmond Sámuel 4 liter, Zsigmond Gábor 2 l, Jakócs Dávid 2 l, Zsigmond Lajos 2 l, törökbuza, Földes János 4 cső törökbuza, Serester Sándor 20 kr, Tóth József 3 l törökbuza, Bagoly László 1 l. törökbuza, Kökösi Péter 1 l. törökbuza, Tuzsi János 1 l. paszuly, Bartók Ferencz 2 kr, Serester Ferencz 1 l, Nagy Dénes 10 cső, Drapó János 3 l, Virág József 2 l, Vass József 6 cső, Zsigmond György 1 l, Sebestyén József 1 l, Zsigmond Péter 1 l, Plugor Illés 2 l, Nagy András 1 l, Jancsó György 1 l, Illés Mihály 1 l, Dráko Mihály 1 l, Bartha Bálint 2 l. törökbuza, Zsigmond Ádám 1 kr, Kiss István 10 kr, Teleki Mihály 5 kr, Kovács András 1 l. törökbuza, Molnár Antal 2 kr, Makó István 10 cső törökbuza, Nagy Lajos 1 l, Varga Mihály 1 l, Plugor Tamás 3 l, Jancsó Mózes 6 cső, Zsigmond Andor 2 l, Molnár Lini 1 cső, Nagy György 6 cső törökbuza, Bíró Áron 1 frt, Kolonics József 6 cső törökbuza, Erdei Sámuel 1 l, Komonics János 1 l. törökbuza, Progyei Bernád 5 kr, Kökösi Salamon 1 liter törökbuza, Jöss János 1 l, Vass János 1 l, Söss Tamás 10 cső törökbuza, Tóth Ferencz 20 kr, Bartha Károly 1 l. törökbuza, Nagy Ferencz 8 l, Jakócs József 4 cső, Zsigmond András 1 l, Zsigmond Ferencz 1 l, Jakócs Ferencz 1 l, Kér Mihály 1 l, Korha Sándor 1 l, Kökösi Menyhárt 4 cső, Söss Tamásné 1 l, Papp Miklós 1 l, Málnás Ferencz 1 l, Gátyi Mihály 1 l, Estók Mihály 4 cső, Söss András 1 l, Demeter János 1 l, Veres Ferencz 1 l, Pujkos József 1 l. törökbuza, Graocsán Mózes 2 l. buza, Szőcs Bori 4 kr, Zsigmond Bálint 1 l. törökbuza, Váncsa György 1 l, Turea György 4 cső, Bermege György 1 l, Puligor Ferencz 1 l, Tóth István 1 l, Ellogor János 1 l. törökbuza, Molnár József 10 kr, Virág János 1 l. törökbuza, Kéni Mihály 1 l, Kéni Péter 1 l, Kéni Ferencz 2 l, Kéni József 4 cső törökbuza, Veress István 2 l. pityóka

Fogadják a jótékony akakozók adományaiért intézetünk kezelő bizottsága nevében kifejezett hálás köszönetünket.

K.-Vásárhelyt, 1886. nov. 24.

Br. Szentkeresztly Stephanie,

elnök.

Vajna Károly

jegyző.

Felelős szerkesztők:

Ifj. Dobay János.

Sprencz György

Kiadó tulajdonos:

Szabó Albert.

